

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an . . . . . 8 coroane
 „ 1/2 „ . . . . . 4 „
 „ 1/4 „ . . . . . 2 „
 Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada C.

Burdia.

Administrația : Caransebeș, strada

174.

Numărul telefonului : 4

Manuscripte nu să înapoiaze.

Ne apărăm drepturile.

Mai bine de 100 de ani, poporul românesc din fostul cofiniu militar silit a fost neglijat afacerile sale de natură materială, pentru că avea o chemare nobilă de a trăi pe tronul și patria de invaziunile dușmanilor.

Nu s'a mărginit însă numai la apărarea teritoriului patriei noastre, ci duși au fost solii și eșii din sânul poporului nostru și peste granițele țării, când interesele casei de Habsburg erau periclitate. Cunoscută a fost în acele timpuri vitejia soldaților noștri, și istoria ne amintește de bravurile acestui popor de pe timpul celui mai mare rege al Europei, Ioan Hunyadi, susținând renumitul istoric, că creștinismul a fost salvat de „Hunyadi und seine Walachen”. Când nu s'a mai simțit necesitatea granițelor militare, Maestatea Sa cu mare iubire a adus aminte de meritele acestui popor pentru apărarea patriei și drept recunoștință a făcut părtaș de o însemnată avere. În rescriptul maestatic s'au luat dispozițiunile lipsă pentru administrarea acestei averi și s'a dispus, ca întrucât averea dăruită grănicerilor s'ar administra în mod cumulativ, să aibe dreptul de controlă.

Inițiindu-se din averea dăruită de Maestatea Sa grănicerilor, instituțiunea numită „Comunitatea de avere”, pe baza unor articole aprobate de guvernul țării, comitetul ales de reprezentanța tuturor grănicerilor a administrat neconturbat până acum averea grănicerească, rezervându-se guvernului dreptul de controlă, exerciat prin comitele suprem al comitatului nostru.

Nu ne putem lăuda, că am fi avut mare succes cu Comunitatea de avere. Am avut, și drept, în nemuritorul general un harnic președinte la Comunitatea de avere, condus de toată activitatea sa numai și numai de interesele poporului muncitor, durere însă, acest bărbat a avut să lupte pe de o parte cu greutățile începutului, pe de altă parte însă cu slăbiciunea de caracter al unor indivizi netrebniți, al căror scop era îndestularea providențialului bărbat dela concurență.

Li-a succes! Încurcat în politică, gene-

ralul Doda silit a fost a se retrage din fruntea „Comunității de avere”, lăsând aceasta instituțiune pe mâna nefericiților indivizi de talia protopopului Miloș dela Orșova, a renumitului fost director de pedagogie Patriciu Drăgălina și a maistorului avocat Titu Hațeg. Pe timpul acestor mari naționaliști, poporul din granița militară simțea bunățile Comunității de avere numai din dese pedepse silvanale, iar autonomia Comunității de avere sub conducerea acestor nefericiți, au fost din zi în zi știrbită. Ca să se poată susține la putere fostul președinte sublocotenentul Ilie Curescu, împreună cu vestita sa gardă amintită mai sus, au făcut loc în reprezentanța Comunității de avere și acelor elemente, cari erau cu totul străine de averea căpătată de grăniceri. Oameni neîndreptățiți au ajuns în Reprezentantă, deși în rescriptul maestatic se amintește, că averea donată formează exclusiv proprietatea familiilor împădurite, fiind astfel Comunitatea de avere o instituțiune cu totul privată. A mers însă comitetul de sub conducerea lui Ilie Curescu și mai departe întru știrbirea drepturilor autonome ale Comunității de avere. Prin un statut făcut de acest comitet, se dă comitetului suprem ca comisar al guvernului, dreptul de a numi personalul oficiului de economie, începând dela directorul silvanal, până la cel din urmă codrean. Statutul făcut de comitetul, din care făcea parte vestitul protopop al Orșovei, n'a fost pus în aplicare, pentru că în fruntea Comunității de avere ajunsese Il. Sa d-l Constantin Burdia, care a observat imediat greșala cea mare, care tăia adânc în drepturile și interesele Comunității de avere și în decurs de mai mulți ani a știut zădărnici la guvernul țării punerea în aplicare a amintitului regulament, conducând timp de 6 ani Comunitatea de avere spre binele poporului, a cărui proprietate constituie aceasta avere.

Credem a fi superflu să ne mai ocupăm cu multele binefaceri, de cari poporul nostru din granița militară a fost părtaș în tot timpul, de când Il. Sa se află în fruntea Comunității de avere. Nu i-a fost însă nici dlui Burdia scris în cartea sorții, ca în frumoasa poziție, la care s'a ridicat prin încrederea poporului grănicer după inima

sa curată să fie neconturbat de elementele turbulente.

Ne doare mult, că primele atacuri contra Comunității de avere au venit tocmai din partea acelor indivizi, cari zilnic sunt pe buze cu iubirea de neam și cu timp și fără timp se laudă în adunările populare că unicul scop a vieții lor este fericirea poporului românesc. Faptele astorfel de apostoli falși ne dovedesc însă în cel mai eclatant mod, că inima lor e goală, iar mintea, ce li-a dat-o Dumnezeu, o folosesc pentru a duce la nimicire instituțiunile poporului românesc. E vorba de marele apostol Dr. Aurel Vlad. Când dl C. Burdia a fost ales deputat dietal dl Dr. Vlad a pus la cale însinuarea cazului de incompatibilitate și nu s'a fost sfiit să se prezinte înaintea comisiunii parlamentare și să susțină, că Comunitatea de avere nu este avere comună a fostilor grăniceri, ci este avere comună din care cauză, — după părerea D-sale, — postul de președinte al Comunității de avere nu ar fi compatibil cu deputăția. În fața argumentelor ridicule și lipsite de orice rațiune ale dlui Dr. Vlad s'a ridicat urgisitul român Burdia, arătând cu dovezi nerăsturnabile, că spusele lui Dr. Vlad sunt niște apucături nedemne, și că Comunitatea de avere nu e avere comună, ci o instituțiune privată a familiilor împădurite. Comisiunea parlamentară a primit argumentele dlui Burdia declarând postul de președinte al Comunității de avere compatibil cu deputăția. Și după cele întâmplăte ne mai mirăm, că Dr. Vlad, carele prin îngâmfarea sa a încercat să tradeze interesele Comunității de avere și a avut curajul a se mai prezenta în fața grănicerilor pentru a le cerși votul la alegerea de deputat dietal și ne surprinde mult, că sau aflat 3000 de grăniceri amărâți se onoreze cu încrederea lor pe acela, carele în fața comisiunii parlamentare susținea cu toată tăria, că Comunitatea de avere nu este averea grănicerilor.

S'a schimbat guvernul și se părea pe un moment, că ar fi ajuns la oarecare trecere elementele românești de felul d-lui Dr. Braniște, carele acasă agită poporul în contra guvernului, iar în Budapesta antișambră pe la diferiți miniștri, și de sigur, în sănătatea poporului românesc bea șam-

Nu negligă, dacă te doare capul
 ci folosește momentan hapul

Beretvás-pastillát,

care în timp de 10 minute, alină durerile de cap, migraină, fie în orice grad. E recomandat de medici. — Le capătă la toate apotecele. Prețul 1.20. Se preparază: Beretvás Tamás apotecar în Kispest. Pentru 3 șcătuți, transportul e gratuit.

panie cu oamenii de încredere ai guvernului. Au început din nou intrigile contra d-lui Burdia și a Comunității de avere. Calumniile erau fără sfârșit. Noul comite-suprem s'a prezentat de sigur sub influința diferitelor calumnii cu o aleasă suită la Comunitatea de avere, ca să constate afirmativele tâlhării.

S'au înșălat însă și în rândul acestora aceia, care dedați sunt a *râde în pumni* de prostia poporului românesc, pentru că în timpul, când faimosul politician al „Drape-lului“ umblă pe străzile Lugojului vestind cu mare bucurie, că a sosit ceasul din urmă al d-lui Burdia, *comitele suprem la Caransebeș a binevoit să constate, că afacerile Comunității de avere sunt conduse în cea mai deplină ordine.*

Păharul suferințelor pentru grăniceri însă, — durere — nu e încă plin.

În timpul din urmă a sosit la mâinile d-lui Burdia, ca președinte al Comunității de avere o încunoștințare oficioasă, că regulamentul intern făcut pe timpul de tristă amintire a fostului președinte Ilie Curescu a fost aprobat din partea guvernului, și în consecință întreg oficiul de economie are să treacă în administrarea statului, având să fie toți funcționarii acestui oficiu numiți pe viitor nu din partea comitetului Comunității de avere, ci din partea comisariatului guvernial. Prin aceasta se dă autonomiei Comunității de avere o grea lovitură.

N'am fost pregătiți la aceasta eventualitate și cu toate acestea cu plăcere am observat, că președintele Comunității de avere II. Sa d-l C. Burdia și în rândul acesta s'a arătat de un vrednic apărător al poporului. Nu și-a pierdut cumpătul, ci a convocat comitetul și reprezentanța Comunității de avere și prin un memorandum demn de niște oameni trezi, s'au decis să arate guvernului țării, că cea mai nouă dispoziție guvernială tae adânc în drepturile Comunității de avere, care este proprietatea exclusivă a poporului grănicer și are a se administra conform intereselor acestora, cari au primit aceasta avere drept răsplătă pentru multele jertfe aduse tronului și patriei. Felicităm pe d-l C. Burdia pentru pășirea sa bărbătească și suntem în firma credință, că atât D-Sale, cât și deputațiunii, ce în scurt timp se va prezenta celor competenți, le va succeda a capacitate pe înaltul guvern, că până când Comunitatea de avere se administrea în mod cinstit, nu se simte necesitatea a se mai agita spiritele prin dispozițiuni, luate poate în urma unor calumnii sau din îndemn de răzbuinare.

Congregațiunea ord. de toamnă a comitatului Caraș-Severin este convocată pe ziua de 15. Octomvrie st. n. la orele 9^{1/2} n. a. și eventual zilele următoare.

Regularea hotarului ungaro-român, pentru comitatul Caraș-Severin s'a început Sâmbătă în 24. Sept. n., dela punctul Poiana-Mărul, punctul cel mai înalt din comitat. Din partea autorităților comitatense ia parte vice-comitele d-l Issekutz Aurel.

Deschiderea Parlamentului. Marți în 27. Sept. la 11 ore a. m. a fost deschis Parlamentul. S'a ținut o ședință formală în care s'a stabilit ordinea de zi a ședinței următoare, care în urma înțelegerii ce s'a luat din partea ambilor ministri-prezidenți, din Austria și Ungaria se va convoca în sesiune regulată, pe 12. Octomvrie n.

Cholera.

Cum să ne apărăm contra acestei boli?

Iată, această boală înfricoșată ce se numește cholera aziatică, ne bate la ușe. Până mai zilele trecute s'a auzit de vestea ei, că ar fi fost lățită numai în Rusia, unde a secerat sute de mii vieți omenești, ba seceră și azi cu grămada. De odată s'a lățit ca un fulger pe întreg rotogolul pământului: în Italia, România, țările din Orient etc. Iată-o acum și la noi în Ungaria, în capitală, apoi orașele și satele de pe malurile Dunării, dintre cari Mohácsul e aproape cu totul molipstit de această boală lipicioasă. S'a constatat apoi în diferite orașe și comune bolnavi, ba au și murit mulți oameni de cholera în țară la noi și mor într'una. În comitatul nostru s'a arătat temeri în Șopotul-nou, Vermeș, Moldova-veche. În Vermeș a și murit un om de cholera. Așadar cholera e între noi. Primejdia ne amenință din zi în zi. Această boală s'a ivit în țara noastră în anii 1831, apoi în 1872—73, când au fost bolnavi peste jumătate milion, dintre cari au murit peste 300.000 de oameni. Mai pe urmă s'a ivit în anul 1892. Iată acum din nou ne amenință cu moarte cholera aziatică și — ferească Dumnezeu — dacă nu ne vom apăra din vreme, poate avea urmări grave, căci odată încuibată, seceră 90 la sută vieți omenești.

Dăm unele lămuriri, privitoare la aceea, că din ce să lățește cholera, ce semne are omul cuprins de ea și cum să ne ferim. Cholera să naște din necurătenie, gunoiu, bălți puturoase, din mâncare. Cel cuprins de cholera, pe aceea se cunoaște că are *zgârciuri la foale, vomează și îi merge foalele (urdinează) și simte mari slăbiciuni corporale.* De aceea e bine, că acela, la care se ivesc aceste simptoame să *alerge la medic, să nu țină în ascuns; iar cunoscuții să înștiințeze cazul poliției ev. notarului sau chinezului.* Cholera (baccilii cholerei) nu vin nici decât din aer, dupăcum să crede, ci din aceea, ce am amintit sus, apoi din *uridinea și vomarea celui atăcat de boală*, după care nu se spală pe mâni, sau uridinea și materialul stricat din om nu se nimiceste îngropându-se adânc în pământ, stropindu-o cu var sau ars cum ar trebui. Se înțelege, că dacă cumva ne stricăm stomacul și vomăm, răcim puțin și ne merge foalele nu înseamnă că suntem cu cholera. La tot cazul însă astea seamănă cu *cholera nostras* sau *Colerină*, cari se ivesc îndeosebi vara și nu sunt atât de periculoase ca și cum e *Cholera aziatică*, care cum am zis seceră 90 vieți omenești la sută, și se naște în legătură fiind cu toate cele amintite mai sus.

E în interesul comun, ca să fim cât se poate mai prevăzători și să căutăm a ne apăra din bună vreme contra acestei boale lipicioase, Apără ne putem numai așa, *dacă în casă, în curte, în jurul nostru vom ținea cea mai mare și mai desăvârșită curățenie. Să nu mâncăm nimic, până ce nu ni-am spălat pe mâni, să nu mâncăm mâncări neferte, poame necoapte, legumi vestejite, să mâncăm bucate pregătite cu usturoiu (aiu) și mâncări acre, gătite cu oțet, de oarece acestea sunt dușmanii cholerei, să nu bem apă din bălți și fântâni neacoperite, (e bine să se fearbă apa primadată, apoi să se be,*

de oarece baccilii cholerei, la o ferbin de 40 grade, se nimicesc cu desăvârșire. *gunoiul să-l stropim cu lapte de var, toarele să le stropim cu carbol, fântânile să le apărăm de a nu se strecură în ele murdăria.* În fine **să nu bem peste măsură beuturi spirțuoase și să ne ferim de cărciume, de oarece marele profesor englez Glasgov a pe timpul cholerei un placat pe o cărciumă pe care a scris cu litere mari: „Aici să vii Cholera!“** Marele și cel mai renumit teolog (medic care se ocupă cu examinarea baccililor de tot felul de boli lipicioase din lume, directorul spitalului Pasteur din Paris a zis, că: „*Cholera numai acel om o capătă, care voește!*“ De aceea repetăm odată, că arma cea mai puternică contra cholerei e **curățenia, curățenia și iar curățenia!**

Autoritățile orașului nostru Caransebeș deasemenea face atent pe cetățeni, ca să aibă în interesul comun, să dovedească cea mai strictă curățenie în jurul caselor locuitorilor, apărându-ne prin asta reciproc de curțile de cholera, care încuibată odată, secură și țărâțele, umplând și curțile și cimiterile și numai atunci ne scăpă de ea, când nu vor mai fi locuitori în oraș. La caz însă, că se va observa curățenia cea mai mică în jurul locuitorilor cetățenilor, aceștia se vor pedepsi cu mai mare asprime!

Din public.*)

Preotul lăudat.

(Urmare.)

Părintele Bogoeviciu caută acum orice preț o ocupațiune nouă cu isvor câștig și se făcu agent a casei de pășărie din Mehadia și al Nerei din Bozovicu, spre norocul lui se făcu Banca Poporului din Caransebeș și Sfinția Sa cu dela putere, subscrisă pentru biserică noastră Teregova 50 de acțiuni, le și plăti făcându-mă mai lua în considerare că banii bisericii sunt ai săi proprii și fără a mai întreba comitetul sau sinodul. Numai târziu, când ținut sinodul, aduse aceasta la cunoștință fapt deja împlinit. Să înțelege că pentru acest merit fu ales în direcțiune și așezat în toată săptămâna trebuie să meargă la ședință în Caransebeș pentru diurne frumușele. Părintele Bogoeviciu ținea sinodul și făcea legerea în școală, iar părintele Șandru se ocupă de sfânta Liturgie numai cu servitorul bisericii în asistența a câteva babe bătrâne care aveau interes de sinod. De sine înțelese acum să alege Sfinția Sa președintele comitetului. Alegerea se făcu pe sprijinul după pofta Sfinției Sale așa, că oamenii din frunte, cari au jerttit sf. biserică obișnuit 200 cor. în sus și cercetează sfânta biserică mai regulat ca Sfinția Sa, fuseră pretinzi. Alegerea fu apelată, dar rezultat nu se auzi nici nu se văzu în decurs de 3 zile până urmă altă alegere, dar nici până ziua de astăzi. Oare așa a dispus marele Arhiepiscop Andrei ținerea sinodului în Statul organic? Înainte cu 18 ani era în Teregova jude comunal George Bogoeviciu, totodată și cassarul bisericii și încassase la cult

*) Pentru cele publicate în rubrica acestor articole redacția nu primește răspunderea.

117 fl. Ce făcu acest tiner, abzisă de jude comunal și să duse în România. La predare părintele Bogoeviciu primi asupra sa cei 117 fl. primiți ca salar pe acel an și în schimb luă dela fostul cassar o bundă nouă, paturi, dulapuri etc. cu totul noi. La finea anului nu voi să știe nimic de aceea târguială ci își luă salarul întreg și zise că el nu au avut nici o tocmeală cu numitul cassar, biserica să-l caute prin țara românească. Astfel banii numiți și astăzi lipsesc din cassa cultului. Numitul tinar acum iarăș a întors din România și locuește în Teregova și singur mărturisește aceasta, dar nime nu-l întreabă, căci purtătorul oficiului parohial, președintele sinodului și comitetului parohial Ion Bogoeviciu e cu musca pe căciulă. Nu-i vorbă harnic preot! In comuna noastră fiecare creștin slujește sfântul praznic, chiar și laeții din Teregova: Mihai, Jurca și Păun în praznic la sf. Mărie mare, iar Sfinția Sa nu are praznic, respective nu slujește praznicul pomenit dela părinții și strămoșii săi. Îi place însă din colacii ce-i aduce creștinii la biserică în ziua de praznic a luă din 4 părți 3/2; ba decând a venit sfinția sa, de multe ori epitropii nici nu merg cu picsele la praznice prin sat să adune bani cum e obiceiul. Frumoase exemple de religiositate ne dai părinte! A mai poruncit sfinția sa epitropilor, ca creștinii bolnavi, cari în decursul liturgiei vin la sfântul dar, să nu-i mai lase dacă nu plătește fiecare 20 fileri. La parastas au dispus să nu mai aducă colac mic sau din făină mai neagră, ci dela pitar să fie, și cel puțin de 40 de fileri. Lumina ce o capătă în mână la parastas sau la cetirea psalmului lui David, a spus să i-se dea lumină mare și aceasta o trimite din sf. biserică cu crâsnicul acasă la el, dar dânsul decând e în Teregova, n'a dat nici 2 cruceri sf. biserici pe o lumină, chiar și la Liturgie când plecau cu tasurile el intră în altar ca să nu dea 1 crucer sau 2. Dânsul nu primește tîmăie în cădelniță zicând că pute, ci numai smirnă. Cu ocaziunea sfințirii picturii de nou a altarului și templei bisericii, am serbat și centenarul adecă 100 de ani dela sfințirea bisericeii. Din acest incident comitetul a hotărât să se dee un banchet căruia să-i urmeze o petrecere populară. Mare ne fu mirarea când părintele Bogoeviciu veni cu propunerea ca la banchet să fie invitați toți oficianții scriitorășii și alți potlogari străini de legea și limba noastră, iar părintele Pavel Șandru propuse că pe lângă vre-o 6 inteligenți să ia parte la banchet 40 de economi fruntași din cei mai bătrâni din sat. Părerea părintelui Bogoeviciu nu fu de nime sprijinită ci să primi părerea părintelui Șandru. Cu o zi înainte de aceasta sărbătoare însemnată Sfinția Sa de ciudă părăsi comuna și comitetul parohial trebui să roage telegrafice pe dl Protopresbiter Andrei Ghidiu, să aducă cu sine pe părintele George Petrescu, profesorul ritualelor dela institutul teologic pedagogic din Caransebeș pe lângă plătirea speselor de călătorie. Toată comuna era îmbrăcată în haine de sărbătoare și își săltă inima de bucurie când vedea-i oameni bătrâni albi ca neaua de 80 de ani, că după banchet deschiseră jocul în curtea bisericii cu hora românească — jocul bătrânilor noștri, iar părintele Bogoeviciu umbla de a perde vara — frunze'n buze prin Orșova. Oare pentru

ce e dânsul preotul Teregovei? Părintele Bogoeviciu a îmblat cu crucea, a botezat, a înmormântat, a servit sf. Maslu, a făcut parastas, a cununat, a cetit psalmul lui David, a cuminecat, a spovedit de nenumărate ori fără revereandă. Sfinția Sa umblă numai în cămașă cu cheptori la grumaz și încins cu Gürtel ca un paiatel, să spună părintele Biruescu senior din Lugoj cum l-a văzut înbrăcat în lablanița. Sfinția Sa a cumpărat oglindă și perie care stau în altar, pe banii bisericii ca să se poată sulemen. Ne mirăm că nu a luat și foarfeci pentru mustățe. Cantorii din Teregova au plăta anuală preliminară, însă pe lângă aceasta Sfinția Sa la sărbători mari ia de pe tasul bisericii, respective dispune epitropilor să le dee câte 4 coroane să bea câte un furtari de răchie după slujbă. Acești bani se dau fără nici o cvitanță și nici nu să jurnalizază. Frumoasă economie din partea Sfinției Sale.

În Vinerea patimilor părintele nostru Pavel Șandru avea serviciul, a trebuit să cânte plângerile numai cu cantorul George Grozavescu, ceialalți, la îndemnul său la tot cazul, n'au voit să cânte și Sfinția Sa ședea în altar după pristol ca și cum șade o cloță pe ouă.

(Va urmă).

Onorată Redacțiune!

Potopul din zilele trecute ce ni l-a trimis Dzeu ne-a pus lumea în doliu, la care doliu s'a alăturat și preotul Martin Vernichescu cu ce a putut, și adecă nu știu de bucurie sau de năcaz, căci 2 zile adecă ziua întâia și a doua de Rusalii tot dânsul purta jocul, căci numai trântea lingura pe masă și haid la joc, atât s'aria de năpraznic, de-i s'ariau schintei din picioare, la acărora luminație ușor își putea-i aprinde lula. Bieții oameni năcăjiți, să sfătuiau în grupuri separate, cum să-și aducă cele 23 vite cornute, omorâte de vijelie la munte, ear dânsul purta jocul și ținea capul sus, buestru. Acest preot merge la vânat încălțat în opinci și fără bilet de vânat, căci e scris în cartea neagră ca „raubșiter“, căci a fost și dânsul mestecat la pușcătura unei căprioare în teritorul Comunității de avere, ear codrenii au pus laba atât pe părintele, cât și pe ortacul cu care ducea căprioara în spate pe par. Codrenii, să înțelege au dus căprioara la Caransebeș și conform legii au licitat-o, iar în contra părintelui s'a făcut arătare. Săracul, părintele ar fi dorit să mănca ceva vânat. Sara a trimis sluga la codreni să facă bine, că pentru pușcătura s'ar cădea să-i dee cel puțin ficiații, dar codrenii tocmai în momentul acela aruncaseră ficiații harnicului căpău care a condus codrenii de au pus laba pe părintele. La pertractare și-a uitat că a trimis sluga după ficiați și a vrut s'o suce, dar codrenii i-au documentat, căci a dorit ficiații. Oare îți mai aduci aminte părinte dela înmormântarea nevestei lui Ioan Vercerovan? Cum ceteai și cântai de frumos de-și țineau muerile și copii îmbrăcați: pumnul după brăciră de răs. În ce stadiu te afla-i? Îți vom spune altă dată. Te rog însă să ne spui părinte, când te-a răsturnat căruța de ai mers abușălea și de nu venia tata nevestei să te arunce, buriu, ca pe un sac în căruță, cine ar fi avut parte de oscioarele D-tale? Cine ți-a legat nădragii, căci te-ai fost îm-

pedecând în ei? Și să puni mâna la inimă și să jori, că nu te-ai rugat de nevestă să-ți lege nădragii, și dânsa te-a dat celui din lac, dar n'a voit să pună mâna pe nădragi. Unde ai durmit atuncia? Noi cu toții știm că în casă n'ai avut loc, ci în coridor.

La revedere părinte!

„Vercerovanul“.

NOUTĂȚI.

Avanzări la „Comunitatea de avere“. Comitetul central al „Com. de avere“ din Caransebeș, a ridicat la rangul de prim-magistru silv. pe d-l *Alexandru Diaconovich*, pe d-l *Petru Borșun* de magistru silvanal, pe d-l *Ioan Moldovan* din Bozoviciu și pe d-l *Ioan Piso* din Caransebeș de primforestieri; iar d-l *Aurel Marin* s'a împărțășit de ridicarea salarului. Felicitările noastre!

Schimbare în mersul trenurilor. Trenul, care până acum plecă din Orșova: seara la 7 ore și 5 min. Trenul mestecat (povară și personal) către Domașnia—Cornia, dela Orșova va pleca la orele 6 și 44 minute.

Logodnă. D-l Nicolae Popoviciu, executor la Magistratul nostru, și-a încredințat de fiitoare soție pe d-șoara Mărioara Vruș, în 29 Sept. n. — Fie într'un ceas bun!

Orele de primire la gimnaziu. Corpul profesoral dela gimnaziul superior din Caransebeș sunt la dispoziția părinților interesați, despre purtarea elevilor etc., în următorul mod: d-nii *Kalkbrenner Antal* director: în fiecare zi dela orele 10—11; *Bartok Loránt*: Mercuri 11—12; *Holtsek Gábor*: Marți 10—11; *Kis Albert*: Luni 10—11; *Rácz Gyözö*: Marți 10—11; *Szabad Ferencz*: Marți 10—11; *Schummer Szilárd*: Mercuri 10—11; *Szentgyörgyi László dr.*: Vineri dela 10—11; *Elekes Pál*: Joi 11—12; *Dr. Gajda Béla*: Marți 11—12; *Weigl Géza*: Joi 9—10; *Winter András*: Luni dela orele 10—11. Să înțelege, că părinții în oricare zi în orele libere, înainte de ameazi pot conveni cu profesorii.

Osândit. Cu ocaziunea sinodului eparhial al Caransebeșului, „*Poporul Român*“ și „*Lupta*“ din Budapesta au atăcat persoana dlui *Dr. Nicolae Ionescu*, care a intentat proces de calumnie contra redactorului foilor de sus: Grigorie Iorga. Pertractarea s'a ținut zilele trecute. Tribunalul a condamnat pe d-l G. Iorga la 340 cor. amendă în bani.

D-l pretore Sztojácovics Géza dela Bozoviciu, a fost strămutat în aceeași calitate la Caransebeș.

La spânzurătoare. Zilele trecute Curia s'a ocupat cu recursul lui Ion Grozavescu care a ucis pe un lucrător, la Orșova, anul trecut și apoi l-a jefuit, pentru care crimă curtea cu jurați din Caransebeș l-a fost judecat la moarte. Curia a respins recursul și a întărit pedeapsa dictată de curtea cu jurați lui Grozavescu.

Alegere. Zilele trecute s'a ales cu unanimitate, de notar cercual d-l Schneider József, care a fost până acum substitut în Cornia.

Strămutare. Ministru de culte a strămutat reciproc pe d-nii învățători: Sofron Sirbu din Ogradena-veche și Czunya Dániel din Prilipeț.

Urmările unei agitații. Atanasie Epure din Ticvaniu-mic a dat de știre autorităților, că preotul Aurel Popoviciu și Buna Gruia d'acolo l-au amenințat pe dânsul și pe toți alegătorii, cari la alegerea de deputat au votat cu dl Dr. Siegescu, că îi vor scoate din comună afară. Zilele trecute s'a ținut pertractare în cauză și marii „păunași naționali“ au fost pedepsiți. Popa Aurel la 1 lună temniță și 200 cor., iar soțul său la 2 luni și 600 cor. amendă. — Să le fie de bine și de învățătură, ca de altă dată să nu mai împartă la plăcinte seci, pui fripți fără carne și răbdări prăjite naționale.

Concediu. D-l Péczely Géza primpretorul Bozoviciului, în urma morbului de care suferă, a primit concediu de jumătate an. În locul dânsului a fost trimis de cătră Il. Sa d-l prefect Medve Zoltán, ca substituit d-l Argalás Samu protonotar comitatens.

Zăpadă pe Carpați. În valea Prahovei a nins zilele trecute ca pe vremea iernii. A căzut zăpadă în mare cantitate pe munții Bucegi. La Azuga și Bușteni, munții aveau o înfățișare cu totul iernatică. Muntele Omul părea un om de zăpadă.

Impușcarea lui Vitalis. Din Oradea Mare se vestește, că vestitul haiduc Vitalis a fost zilele trecute împușcat de jandarmi. După o goană obositoare de 4 săptămâni, jandarmeria a fost avizată că Vitalis se ascunde în comuna sa Berettyo Szt-Tamás. Jandarmii au pornit să-l caute. Zece inși au intrat deodată în casă, cu armele gata de foc. Vitalis, văzându-se înconjurat, voi să se apere și-și ridică pușca temută, dar înainte de a o putea descărca, s'au descărcat puștile jandarmilor. Vitalis a murit pe loc.

Suspendare. În urma unui incident ivit încă în 1908 între d-l Dr. Török cand. de avocat și primpretorele D'Elle Vaux Béla dela Reșița, acest din urmă a fost suspendat, zilele trecute din postul său.

Unde-s banii? În Nr. 38 a foaiei noastre, am provocat pe redactorul Țințar să arete că la cine a dat și când banii pentru gimnaziul din Brad? Il provocăm din nou! Nu tot pună la întrebări, ci deee răspunsul cuvenit ce i-se cere, nu se facă neznai, când e vorba să deee ce promite pe altarul național. Unde-s banii?

Curs de comptabilitate. S'a început un curent laudabil în orașul nostru, pentru înființarea unui curs de comptabilitate, corespondență etc. de un an, pentru elevele absolvente de cele 4 clase civile din Caransebeș. Luând în considerare, că începerea cursului e plănuț cu ziua de 1. Octomvrie n., se avizează prin aceasta doritoarele de a participa la acest curs, ca să se înștiințeze d-lor Pfeifer Mihály, directorul școalelor civile din Caransebeș, eventual d-lui Szörényi Benő, profesor tot la acele școale, în cel mai scurt timp. Tot aceștia vor da și deslușirile de lipsă. — Tot la susnumiții domni au să se adreseze și acei *calfe de comercianți sau patroni*, cari doresc a cerceta cursul de comptabilitate în orele libere:

seara. Pentru începerea cât mai îngrabă a acestor cursuri, doritorii au a se înștiințat cât se poate de *urgent*.

Infloresc prunii în ținutul Cărașului. Să vestește că ținutul cel potopit de urgia din lunie, e acum, la începutul toamnei, de o privesc încântătoare de primăvară. Pretutindeni infloresc pomii și în locul fructelor nimicite înainte de a fi ajuns vremea coacerii, o nouă rodire cearcă să se înfiripe de căldura potolită a soarelui de toamnă.

Târgurile de țară și de săptămână dela Orăștie sunt oprite — din cauza bolii ce bântue între vite — pe timp nedeterminat, din partea statului.

Una-alta. *Bengu-lăetul:* Gligore, uite un țințar di hăi cu nasu roșu ca hardeiul, gros, ca chastravetele și ros de molii, s'a pus pe dosul... Dopului și îi suge cu lăcomie măcinișul, de ce nu-l lovești? *Gligor nărodul:* Hă, hă, pentru că aștept să-l lovească — damblaua, hă!

Fără reclam. Zicem așa, pentru că orice alimente pentru traiu, revizite etc., cari sunt veritabile, curate nefalsificate, a căruiva comerciant, ospătar sau industriaș se laudă de sine fără a face reclam. Pe strada Orșovei, în Caransebeș se află un depou de beuturi spirtoase a dlui *Buday István*, care dealtfel stă izolat de publicul, care dorește a căpăta o beătură curată, nefalsificată, și trece pe lângă el fără a-i da vre-o importanță. Cu toate, că nu știe că aci se capătă cele mai curate beuturi de casă. În tot Caransebeșul nu ni s'a dat ocaziune să aflăm o rachie de drojde, trevere și prună curată ca la dl *Buday*, deasemenea și vinul dânsului e din cele mai bine ținute și curate. Nu putem în destul recomanda beuturile ospătarului de sus, cari întradevăr se laudă de sine. Poftească publicul să se convingă despre spusele noastre, că sunt adevarate.

Birou de informație. Recomandăm cu toată căldura, publicului românesc din provincie, a se adresa cu încredere în orice chestii, fie de orice natură de știricire: *biroului de informație L. Olariu din Budapesta*, Lajos-utca 141 III/19. Detaluri mai amănunțite se pot culege din inseratul publicat în numărul de față a foaiei noastre.

41 szám kig. 1910.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință publică, că trăsurile orașului pentru *căratul gunoiului* de prin case, își încep activitatea Luni în 3. October a. c. la 7 ore dimineața și anume: **Trăsura Nr. 1.** pleacă din curtea magistratului vechiu în partea de cătră oraș a străzii Constantin Burdia, percurge strada Maria Terezia, intră în strada Orșovei până la podul dela Caransebeșul nou, întoarce îndărăt prin străzile Ilona, Wekerle și strada Abatorului orașului. — **Trăsura Nr. 2.** pleacă din curtea magistratului vechiu până la finea străzii Hunyadi, percurge prin strada Ilie Curescu în piața Francisc Iosif, strada Ti-

mișorii și strada închisorii de stat. Sub gunoiul de casă să înțelege numai gunoiul din chillii. Servitorii vor fi provăzuți cu un clopoțel, cu carele vor da signalul sosirii. Se provoacă deci locuitorii, că la auzul signalului a scoate gunoiul la stradă și a-l preda servitorului.

Caransebeș la 28. September 1910.

Bordan m. p.
primar.

Aviz!

Subscrisul, prin aceasta aduce la cunoștința mult onoratului public, că cu 1 September a. c. și-a strămutat cancelaria advocațională în casa doamnei Teresia Brancoviciu. Casa din colțul străzii episcopoești, (vis-a-vis de „Severineana“, etajul prim).

Dr. George Labonțiu,
advocat.

Nr. 1655/1910.

Publicare de licitație.

Pentru asigurarea unor lucrări de măsură în preț de 410 coroane la casa dela magazina de lemne a Comunității de avere, se provoacă reflectanții ca să-și subștearnă ofertele lor până la 1. October 1910, 10 ore a. m. la subsemnatul oficiu.

Caransebeș la 21. September 1910.

Oficiul de economie
al Comunității de avere

Nr. 2611/1910.

Pentru facerea aborturilor de lipsă în grădina de pomărie a Comunității de avere, se provoacă reflectanții să-și subștearnă ofertele la oficiul de economie, unde se pot vedea și condițiunile, până în 30. September 1910 la 10 ore a. m.

Comunitatea de avere

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia

Acoardă împrumuturi hipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe amănute și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesul neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă având a se indica adresa exactă a depozentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea

Mulți bani pot economiză!!!

On. dame, domni, domnișoare și copii de școală, dacă vor cerceta unicul și marele magazin de haine al domnului

A sosit deja marfă de prima fabricație, senzațional be efină, precum: haine pentru dame, domni și copii, fine, cele mai bune și mai elegante costume pentru dame: bluze, fuste și costume întregi. Ghete dela cea mai fină calitate și mărime — după dorință. — Pălării, albituri, trusouri pentru dame și bărbați. Orice soi de articli de modă în diferite calități, cu prețurile cele mai convenabile. Toate obiectele din acest magazin să vând pe prețuri nemai auzit de efine. În interesul tuturor este a cerceta și târgui din magazinul meu, unde vor găsi marfă bună, efină cu prețuri fixe!

Școlarii și școlărițele primesc marfa cu un preț foarte convenabil și scăzut. — Numărul Telefonului pentru oraș și jur: 29.

Grünberger S. Géza

de pe strada Principală din
Caransebeș (Karánsebes)
(vis-a-vis de biserica romano-catolică).

3315 szám kig. 1910.

Publicațiune.

Inaltul Minister de războiu reg. ung. prin decisul Nr. 8822 din 14. September 1910, aduce la cunoștință publică, că în urma primejdiei de choleră, ce amenință țara, **controla glotașilor** din ăst an *nu se va ținea*, după cum anunțaserăm în Nr. trecut al foaiei noastre.

Caransebeș, 23. Sept. n. 1910.

Octavian Bordan
primar.

2800 szám kap. 1910.

Publicațiune.**Târgul de țară**

proxim al Caransebeșului

se va ținea în 6, 7 și 8 Octombrie 1910, adecă în ziua de Joi, Vineri și Sâmbătă.

Karánsebes la 2 Septembre 1910.

Dragomir m. p.
căpitan orăș.

Birou de informație.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărît să deschid în *Budapesta* un

Birou de informație.

Ori-ce informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătorii etc., ori-ce informații comerciale și în general în ori-ce cauză — dau în decurs de 2—3 zile ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande etc.

Taxa de informație 3 cor. și spele de poștă pentru răspuns.

L. Olariu
Budapest

Lajos utca 141. III/19.

Fabrica de țiglă și cărămidă, cu abur a orașului Caransebeș.

Recomandă onoratului public fabricațiunea sa de prima calitate pe lângă cele mai avantajoase
prețuri.

Calitate exemplară
= de primul rang =
precum:

căămidă de mașină, cărămidă pentru zidit preșuită (keramit), pentru boltituri. Țiglă mică de mână, țigle presuite cu mașina, țigle pentru coama caselor, țigle crestate fran-
= ceze și țigle catanizate. =

Modalități de solvire avanta-
= gioase și după invoiala =

Roagă sprijinul on. public
MILINYI RÓBERT,
directorul țiglăriei orașului.

IOAN FARA tinicher (spengler)

Karansebeș (Strada Maria Terezia)

Recomandă magazinul său solid și bogat sortat în toate cele ale tinicheriei.

Cu deosebire recomandă scaldătoarele sal: de tinichea cu seau fără încălzire; mai de-arte primește tot felul de lucruri aparțin?toare tinicheriei precum: acoperișuri de c se cu pleu, valaie (scocuri) la streșinile caselor, repararea și fărbierea acestora pe lângă prețuri solide și prompte.

Cu oferte totdeauna gata.

Picurii lui Brády
= pentru stomac

provăzuți cu marca de scutire I. C. Maria de Mariacell, numiți de popor **Picuri de Mariacell pentru stomac**, timp de 30 de ani s'au a-deverit atât de buni, încât sunt indispensabili pentru orice casă. Picurii aceștia au efect neîntrecut la tot felul de stricare a stomacului, ardere de stomac, scaun neregulat, sgâr-ciu de stomac și dureri de cap, vomare, insomie și gălbinare. — Se poate căpăta la ori care farmacie. 0 sticlă mică 80 fileri, o sticlă mare 1 cor. 40 fileri, 6 sticle 5 coroane 3 sticle duble 4 coroane 50 fileri

Expedează franco farmacistul:

Brády K. farmacie la „Regele Ungariei“. — Wien, I., Fleischmarkt I. Depot 241.

Să fim atenți la marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, pachetarea în roșu, și la sub-scriere după cum se vede în chipul de față.

Ambulatorul pentru bandage
= a lui POLLITZER =

instituțiune publică pentru cei ce pătinesc de surpătură, specialist în bandage, pe seama celor vătâmați.

Budapesta, IV., Kossuth Lajos utca 8., félemelet.

Medicul experat al institutului stă la dispoziția oricui fără a pretinde taxe. Nu e nime obligat a solvi vre-o pretenziune pentru consultarea medicală.

Control medical! Prețuri scăzute!
Manipulare specialistă individuală!

Bandage brevetate, deja dela 5 coroane în sus.

Comănde din provincie, se execută din partea institutului, pe lângă stricta observare medicală, garantându-se totodată cea mai mare discreție.

Articli higienici, calitatea cea mai fină și sterilizată, recomandată de medici. Se poate da încredere deplină. Un tuțet 2—16 coroane.

Tot acolo a apărut acum: „Sănătatea omului“, opul medical, care se ocupă îndeosebi cu suferinzii de surpătură dând îndrumări, ca aceea cum au să se folosească pentru și contra. Acest op se trimite oricui în plic închis fără spele, din partea direcțiunii institutului.

Nu numai prețurile ieftine,
ci și bunătatea fabricatului
e dătător de măsură la cumpărarea
unei mașini de cusut.

La
cusut
brodat
cârpit,
escelent
sunt
acomodate

mașinile de cusut Pfaff
corespund celor mai înalte recerințe.

Pentru escelenta perfecțiune a lor să dă și pe garanție.

Vânzarea exclusivă la:

Adalbert BLÄSCHER Karánsebes
Piața principală Nr. 450 în casa proprie.

Cine dorește a fi foarte bine și cu zel servit acela meargă la
R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar. Telefon 47.
(la cizma roșie)

Pentru-că numai aici e asortimentul și depositul cel mai mare în ghetete de o eleganță, fason și durabilitate extraordinară.

Să fac după măsură și din pielea cea mai fină, procurată numai din Budapesta și Viena, ghetetele cele mai fine și moderne.

Reparaturi să efeptuesc grabnic și ieftin.

Să tâlpuesc ghetete:

pentru domni cu . . . 2 cor. 60 fil.
„ dame „ . . . 2 „ 20 „

Mersul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Oct. 1910.

Budapesta—Timișoara—Lugoj—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi															
Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiilor :		Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 707
830	815	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus)	sos.	630	720	805	1040	125	405	630
604	150	857	822		526	434	sos. Timișoara-Iosefin	pl.	110	945	—	436	750	—	110
1145	707	—	1145		925	—	sos. Bazias (189)	pl.	—	428	—	Pers. 741	328	pers. 739	925
1100	356	1100	1100		738	—	" Arad (156)	"	—	709	—	Pers. I-III	615	I-III	1100
1008	450	1008	1008		1001	—	" Băile Buzias (166)	"	—	515	—	Pers. I-III	520	I-III	1008
pers. 744	—	955	513	pers. 742	520	—	pl. Băile Buzias (166)	sos.	—	1008	Pers. 743	1017	1091	346	—
I-III	—	1217	448	I-III	328	—	" Bazias (189)	"	—	1145	I-III	—	236	707	—
—	—	—	—	—	615	—	" Arad (156)	"	—	1100	—	1100	1100	356	—
635	—	220	834	540	735	400	pl. Timișoara-Iosefin	sos.	103	734	—	641	734	1240	—
642	—	227	840	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric	pl.	—	727	—	634	728	1233	—
647	—	237	841	550	805	—	pl. Timișoara-Fabric	sos.	—	725	—	633	727	1228	—
838	—	408	941	728	922	541	sos. Lugoj (193)	pl.	1154	610	—	505	621	1105	—
—	—	842	—	—	133	—	sos. Băile Buzias (193)	pl.	—	—	—	—	—	943	—
—	—	756	—	110	110	—	" Ilia (Marosillye 193)	"	—	—	—	—	—	720	—
846	—	433	945	745	933	543	pl. Lugoj (193)	sos.	1152	559	—	459	611	1052	—
956	—	549	1029	848	1043	627	sos. Karansebes (175)	pl.	1110	459	—	400	526	950	—
—	—	604	1038	—	1116	633	pl. Karansebes (175)	sos.	1104	452	—	—	516	930	—
—	—	613	—	—	1124	—	" Ujkaransebes boctăria 55	—	—	443	—	—	—	923	—
—	—	849	1242	—	146	829	" Herkulesfürdő (Băile Herc.)	sos.	850	220	—	—	317	644	—
—	—	917	108	—	217	854	sos. Orșova	pl.	820	140	—	—	248	605	—
—	—	—	123	—	255	859	pl. Orșova	sos.	900	1249	—	—	—	—	—
—	—	—	101	—	305	907	sos. Verciorova	pl.	850	1240	—	—	243	—	—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiilor		Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus	sos.	635	715	—
—	755	301	pl. Timișoara-Iosefin (172)	sos.	1240	734	—
—	605	140	pl. Orșova (172)	sos.	217	858	—
—	1122	610	p. Karansebes (172)	sos.	730	418	—
—	—	—	(Karansebes-cazarm.)	—	723	411	—
—	1135	623	Karansebes-fabr.-figl.	—	718	406	—
—	1148	636	Jász	—	702	350	—
—	1156	644	Obreza	—	656	344	—
—	1208	656	Glimboca	—	645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy	—	630	316	—
—	1247	738	Csirésa	—	605	256	—
—	101	757	Ruszlab.—Voiszlova	—	554	244	—
—	114	810	Márga	—	533	226	—
408	150	824	Boucžár	—	521	214	—
458	239	—	Bukova	—	—	101	905
552	333	—	Zajkány	—	—	1207	817
615	406	—	Várhely	—	—	1141	723
629	420	—	Nagypestény	—	—	1102	657
635	428	—	Kernyesd	—	—	1054	623
644	438	—	Poklisa	—	—	1043	616
706	501	—	Hátszeg	—	—	1018	606
715	510	—	sos. Váralja (159)	pl.	—	958	544
1035	802	—	sos. Piski (159)	pl.	—	610	528
1006	755	—	sos. Petrozsény (159)	pl.	—	715	402

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Báziás cl. I—III.
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Buzias pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Cupeuri de durmit:

între: Budapesta—Báziás.

Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Din Buzias pleacă la 428 d. am.

Cupeuri restaurante se adaugă între:
Budapesta gara-apus și între Karansebes, da
pleacă la 526 dimineața. || Din Budapesta
la 240 după amiază.

Explicarea semnelor: Timpul de noapte se cotește dela orele 600 până la orele 559 min.
Minutele ce sunt cu linie din jos. de exem.
înseamnă orele de noapte.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre.

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOȚII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.